



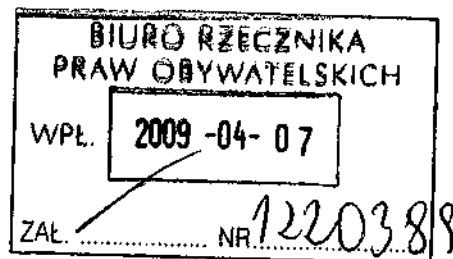
RPO-580082/08

Warszawa, dnia 6 kwietnia 2009 r.

MINISTER ŚRODOWISKA

Maciej Nowicki

DIF-rpp-073-CVI-24/ 965 /09/JJ



**Pan
dr Janusz Kochanowski
Rzecznik Praw Obywatelskich**

Szanowny Panie Rzeczniku,

Odpowiadając na pismo nr: RPO-980082-I/08/MK z dnia 6 marca br., w którym zwraca się Pan, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz 147 z późn. zm.), z prośbą o zajęcie stanowiska w sprawie skarg dotyczących „trybu i przesłanek rozwiązania umowy pomiędzy Narodowym Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej a Fundacją „Lux Yentatis”, dot. dofinansowania przedsięwzięcia — odwiertów badawczo-odkrywczych w Toruniu”, pragnę uprzejmie poinformować, co następuje.

Decyzja o udzieleniu dofinansowania dla Fundacji „Lux Veritatis” na przedmiotowe przedsięwzięcie została podjęta przez Zarząd Narodowego Funduszu w styczniu 2007 r. Decyzję tę Rada Nadzorcza Narodowego Funduszu zatwierdziła w lutym 2007 r. Projekt zgłoszony przez Fundację spełniał ustalone kryteria uzyskania dofinansowania. Fundacji została przyznana dotacja w wysokości do kwoty 12 224 200 zł. Umowę dotacji nr: 91/2007/Wn-01/Fg-hg-DN/D na realizację przedsięwzięcia *Prace geologiczne dla poszukiwania i wstępnego ustalenia zasobów eksploatacyjnych wód termalnych z utworów wapienia muszlowego lub liasu w Toruniu wraz z określeniem warunków hydrogeologicznych w związku z wtłaczaniem wód do górotworów w interwale utworów wapienia muszlowego lub liasu w Toruniu – otwór TG1* zawarto w dniu 29.06.2007 r.

Fundacja, pomimo zawarcia stosownej umowy dotacji i posiadając wszelkie decyzje administracyjne, nie wszczęła procedur wyłonienia wykonawcy i nie rozpoczęła realizacji ww. przedsięwzięcia. Rozpoczęła natomiast negocjacje warunków zawartej umowy z Zarządem Narodowego Funduszu, m.in. w zakresie zmiany formy zabezpieczenia oraz zwiększenia dofinansowania o 9 306 700 zł (pismo Fundacji z dnia 01.06.2007 r.), a ostatecznie

o 15 132 260 zł, tj. z kwoty do 12 224 200 zł do kwoty do 27 356 460 zł (pismo z dnia 16.10.2007 r.)-

W dniu 26.10.2007 r. Fundacja wniosła o rozpatrzenie wniosku w ww. sprawie, w związku z pilną potrzebą rozstrzygnięcia przetargu (upływający termin), ogłoszonego w trybie określonym przez ustawę – Prawo zamówień publicznych w dniu 11.08.2007 r.

W dniu 26.10.2007 r. Zarząd Narodowego Funduszu podjął decyzję o zwiększeniu dofinansowania - pomimo braku wiarygodnego uzasadnienia wzrostu kosztów przedsięwzięcia i wysokości dotacji, przy niezmiennym się efekcie rzeczowym i ekologicznym, pomimo braku decyzji zmieniającej koncesję oraz proponowanego przez Fundację trybu wyłonienia wykonawcy (zmiana z przetargu nieograniczonego na dialog konkurencyjny), a także pomimo braku oceny efektywności inwestycji.

Rada Nadzorcza Narodowego Funduszu, z uwagi na liczne wątpliwości, co do zasadności tak znacznego wzrostu kosztów, nie zatwierdziła tej decyzji podczas posiedzenia w dniu 29.10.2007 r. Po wydaniu przez organ koncesyjny (Minister Środowiska) decyzji zmieniającej koncesję dla Fundacji, co nastąpiło w dniu 30.10.2007 r., Zarząd Narodowego Funduszu w tym samym dniu, rozpatrywał wniosek w sprawie zwiększenia dofinansowania i ponownie podjął uchwałę zwiększającą dofinansowanie o kwotę wnioskowaną przez Fundację, uchylając swoją decyzję z dnia 26.10.2007 r. Rada Nadzorcza Narodowego Funduszu zatwierdziła zwiększenie dofinansowania dla Fundacji w dniu 06.11.2007 r. Aneks nr 1/300/2007 do umowy dotacji podpisano w dniu 15.11.2007 r.

W dniu 26.05.2008 r. Zarząd Narodowego Funduszu stosownie do art. 94 KC, uznał aneks nr 1/300/2007 z dnia 15.11.2007 r. (którym zwiększono kwotę dofinansowania), za nieważny w całości ze względu na nieważność zastrzeżonego w art. 10 pkt 1 aneksu warunku zawieszającego. Jednocześnie ze względu na niewywiązywanie się Fundacji „Lux Veritatis” z obowiązków wynikających z umowy nr 91/2007/Wn-01/Fg-hg-DN/D z dnia 29.06.2007 r., tj.:

- nierozpoczęcie przedsięwzięcia w terminie umownym (par. 6 ust. 1 pkt. 2 Umowy, tj. *„jeżeli Dotowany, lub osoba działająca w jego imieniu, nie realizuje przedsięwzięcia zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym stanowiącym załącznik nr 1 do umowy”*),
- niedopełnienie obowiązku określonego w par 6 ust. 1 pkt. 5 w związku z par. 2 ust. 2 umowy, tj. *„niudostępnienie dokumentów i niudzielenie wyjaśnień”*;

Zarząd Narodowego Funduszu podjął decyzję o wypowiedzeniu przedmiotowej umowy dotacji w imieniu Narodowego Funduszu. Ponadto Zarząd postanowił nie wypłacać środków za wykonanie prac przygotowawczych po terminie określonym w ww. umowie, przedstawionych do rozliczenia przez Fundację „Lux Veritatis”. O wypowiedzeniu umowy Zarząd NFOSiGW poinformował Fundację pismem z dnia 26.05.2008 r.

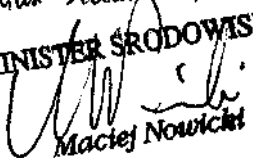
W mojej opinii podkreślenia wymaga fakt, iż NFOŚiGW udziela dofinansowania na podstawie umów cywilnoprawnych, kreując w ten sposób z beneficjentami stosunki cywilnoprawne, a więc równorzędne oraz ekwiwalentne, regulowane przepisami Kodeksu cywilnego. Wszelkie spory wynikające z tych stosunków, dotyczące w szczególności zawarcia lub wypowiedzenia umowy, w związku z niewątpliwym charakterem sprawy cywilnej podlegają rozstrzygnięciu przez sądy powszechne w trybie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego.

Udzielanie dofinansowania ze środków publicznych obwarowane jest rygorystycznymi kryteriami tak co do sposobu ich wykorzystania, jak i zabezpieczenia ewentualnego zwrotu w przypadku niewywiązywania się beneficjenta z przyjętych umową o dofinansowanie zobowiązań. Zawierając umowę dotacji, Fundacja „Lux Veritatis” miała pełną świadomość, że musi liczyć się z ryzykiem nieuzyskania dotacji, jeśli nie wypełni ustalonej umową warunków.

Jednocześnie chciałbym poinformować, że zamiarem Ministra Środowiska jest wspieranie rozwoju geotermii poprzez stosowanie różnorodnych działań w zakresie udzielania pomocy publicznej oraz wspierania nowych kierunków badań w zakresie rozpoznania możliwości wykorzystania wód termalnych i ciepła Ziemi, a także prowadzenie dalszych badań w zakresie poznania budowy geologicznej kraju, w tym badań związanych z ustaleniem zasobów wód termalnych oraz oceną możliwości wykorzystania rozpoznanych zasobów. Obecnie w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, przy współpracy z Ministerstwem Środowiska opracowywany jest program dotyczący finansowania geotermii ze środków NFOŚiGW. Opracowane wytyczne będą miały na celu umożliwienie dokonania wyboru najlepszych przedsięwzięć z zakresu geotermii, zgłaszanych przez przedsiębiorców, których realizacja na podstawie przyznanego dofinansowania będzie miała największe znaczenie ekologiczne i społeczne oraz pozwoli na kompensację pochłoniętych środków finansowych poprzez korzyści jakie przyniesie ich wykonanie.

Należy zaznaczyć, że w przypadku przedsięwzięć mających na celu wykorzystanie energii jaką niosą ze sobą wody termalne, głównym czynnikiem warunkującym ich powodzenie jest aspekt ekonomiczny na który oprócz korzystnych warunków geologicznych składają się m.in.: koszty budowy i utrzymania instalacji, jej odległość od potencjalnych odbiorców ciepła, zapotrzebowanie na tego rodzaju energię i jej konkurencyjność cenowa względem energii cieplnej pochodzącej z innych źródeł. Koszty przedsięwzięcia realizowanego przez Fundację „Lux Veritatis” są znacznie wyższe, niż innych, podobnych inwestycji. Jako przykład można podać projekt realizowany przez Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Gostyninie, który otrzymał dofinansowanie ze środków NFOŚiGW w formie dotacji, do kwoty 11.804.600 PLN, przy łącznym koszcie przedsięwzięcia 14.401.610 PLN. W ramach ww. projektu zaprojektowano odwiert pod kątem możliwości wykorzystania wody z utworów jurajskich, na potrzeby przyszłej inwestycji pn. Termy Gostynińskie przy uzyskaniu parametrów złożowych minimalnych, a przy

warunkach przekraczających minimalne zakładane parametry, również pod kątem wykorzystania do celów grzewczych. Przy porównywalnej głębokości otworu i efekcie ekologicznym, przedsięwzięcie realizowane przez Fundację „Lux Veritatis” otrzymało dotację do kwoty 27.356.460 PLN (łącznie koszt przedsięwzięcia wg aneksu do umowy miał wynieść 29.349.280 PLN), a więc ponad dwa razy wyższą. Otwór w Toruniu, zgodnie z treścią umowy, został zaprojektowany pod kątem określenia możliwości wykorzystania wody na potrzeby grzewcze i ewentualnie wytwarzania energii elektrycznej na potrzeby Wyższej Szkoły Kultury Społecznej i Medialnej w Toruniu. Zgodnie z przekazaną przez NFOSiGW opinią, pomoc z Narodowego Funduszu dla otworu w Toruniu w przeliczeniu na jednostkę wsparcia energii teoretycznie uzyskanej z odwiertu, miała wynieść 60,99 [zł/TWh]. Dla projektu w Gostyninie wskaźnik ten wyniósł 6,99 [zł/TWh]. Dofinansowanie ze środków NFOSiGW db przedsięwzięcia realizowanego przez Fundację „Lux Veritatis” należy zatem uznać ZJ nieuzasadnione ze względów ekonomicznych.

Z wyrazami szacunku,
MINISTER ŚRODOWISKA

Maciej Nowicki